

Sahra Hassan, Sahro Botan
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto
Tulkki (AMK) Asioimistulkkkaus
Opinnäytetyö, 2022

SUOMI SOMALI TIKTOK-VIDEO EPILEP- SIASTA

TIKTOK-VIDEO

TIIVISTELMÄ

Sahro Botan, Sahro Hassan
Suomi Somali TikTok video epilepsiasta
29 sivua ja 2 liitettä
Syksy 2022
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Tulkki (AMK) asioimistulkkkaus
Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä Suomen somaliyhteisöjen oikeaa ja paikansa pitävää tietoa epilepsiasta. Pyrkimyksenä oli oikaista sairauteen liittyviä ennakkoluuloja ja auttaa tunnistamaan epilepsian oireet paremmin. Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia tätä tavoitetta varten somalinkielinen TikTok-video. Yhteistyökumppaneina toimivat Terkku-hanke ja Epilepsialiitto. Terkku-hankkeessa kehitetään tarttumattomiin sairauksiin liittyviä kulttuurisensitiivisiä jalkautuvan terveyden edistämisen malleja Afrikasta ja Lähi-Idästä Suomeen muuttaneille.

Somaliväestön nykyisen tietotason selvittämisessä menetelmänä käytettiin kyselylomaketta sekä jalkautumista kohderyhmäyhteisön pariin. Kyselylomakkeeseen vastattiin anonymisti. Kyselylomaketta varten laadittiin kuusi epilepsiaan liittyvää kysymystä. Kysymykset esitettiin niin suomen kuin somalin kielelläkin. Vastausvaihtoehdot olivat kyllä tai ei. Kyselyn tulosten perusteella laadittiin audiovisuaalinen tuotos.

Tuotoksen laatimiseen käytettiin TikTok-sovellusta. TikTok-sovellus valittiin, sillä se on hyvin suosittu Suomen somaliyhteisössä. Audiovisuaalisessa tuotoksessa esimerkkinä käytettiin epilepsiakohtauksen saanutta henkilöä. Samanaikaisesti videolla kerrotaan somalin kielellä, mitä videossa tapahtuu. TikTok-videon pituus on kestoaltaan noin viisi minuuttia. Tuotoksen tavoitteena oli tavoittaa mahdollisimman monta Suomen somaliyhteisöön kuuluvaa henkilöä lisätä heidän tietoisuuttaan epilepsiasta. Valmis tuotos on hyödyllinen monelle monikulttuuriselle järjestölle.

Kehittämistyön prosessin aikana ilmeni, että epilepsia-aiheisia videoita ei ole Tiktokissa somalin kielellä. Tämän opinnäytetyön lopputuotos on siten ensimmäinen somalin kielellä laadittu epilepsia-aiheinen TikTok video.

Avainsanat: Epilepsia, TikTok, Suomen somaliyhteisö, kyselylomake, audiovisuaalinen tuotos, kulttuuri

SOO KOOBID

Sahro Botan, Sahro Hassan
Finish iyo af-somali fiidiyow TikTok ah oo ku saabsan suuxdinta
29 bog iyo 2 lifaaqyo ah
dayr 2022
Jaamacadda Applied Sciences ee cilmiga aadanaha
Turjumaan AMK

Ujeeddada cilmi-baaristu waxay ahayd in la kordhiyo xogta saxda ah ee ku saabsan qalalka bulshooyinka Soomaalida ee Finland. Ujeedadayada wuxuu ahaa in la saxo cuqdadaha la xidhiidha cudurka iyo in si wanaagsan loo garto calaamadaha suuxdinta. Ujeeddada cilmi-baaristaan waxay ahayd in la diyaariyo fiidiyowTikTok ah oo af-Soomaali lagu turjumaayo suudinta astaamaheeda. Mashruuca Terkku iyo Ururka Suuxdintu waxay u shaqeeyaan si wadajir ah. Mashruuca Terkku, moodooyinka dhiirrigelinta caafimaadka cagaha ee dhaqan ahaan xasaasiga ah ee la xiriira cudurrada aan la is qaadsiin karin ayaa lagu dhex sameeyay muhaajiriin ka yimid Afrika iyo Bariga Dhexe.

Si loo ogaado heerka ay maanta marayso aqoonta dadka Soomaaliyeed, waxaa la adeegsaday qaab su'aalo-waraysi ah, iyo sidoo kale in la barto bulshada la beegsanayo. Su'aal-ururinta waxaa looga jawaabay si qarsoodi ah. Lix su'aalood oo la xidhiidha suuxdinta ayaa loo diyaariyay xog-ururinta. Su'aalaha waxa lagu waydiiyey Finnish iyo Soomaali. Xulashooyinka jawaabtu waxay ahaayeen haa ama maya. Jawaabaha suaalaha ka soo baxey baa fiidyowga laga sameeye.

Codsiga TikTok waxaa loo doortay sababtoo ah waxay u muuqataa mid aad looga jecel yahay bulshada Soomaalida ee Finland. Muuqaalka maqalka ah, tusaale ahaan waa qofka suuxdintu qabto. Isla markaana waxa ka dhacaya muqaalka lagu sharaxay af-soomaali. Dhererka fiidiyowga TikTok waa qiyaastii shan daqiiqo. Hadafka wax-soo-saarku wuxuu ahaa in la gaarsiiyo dad badan oo ka tirsan jaaliyadda Soomaaliyeed ee Finland intii suurtagal ah. Alaabta dhammaatay waxay faa'iido u leedahay ururo badan oo dhaqamo kala duwan leh

Markaa laga baahdey TikTok fiidiyow ku saabsan cudurka suuxdinka oo weliba lagu turjumayo af soomali muu se jirin. Fiidiyowgan hadda aan sameyney baa ugu horeeya TikTok.

Erayada furaha: suuxdin, TikTok, bulshada soomaalida ee finland, foomka su-aalaha, Muuqaal maqal ah, dhaqan

ABSTRACT

Sahro Botan, Sahra Hassan
Finish and somali TikTok video about epilepsy
29 Pages and 2 appendices
Autumn 2022
Diaconia University of Applied Sciences
Interpreter AMK
University of Applied Sciences degree in the field of humanities

The aim of the thesis was to increase correct and accurate information about epilepsy in the Somali communities in Finland. The goal was to correct prejudices related to the disease and to help recognize the symptoms of epilepsy better. The object was to prepare a Somali-language TikTok video. The Terkku project and the Epilepsy Association are working as partners. In the Terkku project, culturally sensitive itinerant health promotion models related to non-communicable diseases are developed among immigrants from Africa and the Middle East.

In order to find out the current level of knowledge of the Somali population, a questionnaire was used as a method, as well as familiarization with the target group community. The questionnaire was answered anonymously. Six epilepsy-related questions were prepared for the questionnaire. The questions were asked in both Finnish and Somali. The answer options were yes or no. Based on the results of the survey, an audiovisual output was prepared.

The TikTok application was used to create the product. TikTok was chosen because it seems to be very popular in the Somali community in Finland. In the audiovisual output we show an example where a person is having an epileptic seizure. At the same time, what is happening in the video is explained in Somali. The length of the TikTok video is about five minutes. The goal of the production was to reach as many members of the Somali community in Finland as possible. The finished product is hopefully useful for many multicultural organizations.

During the development process, it became apparent that there are no TikTok videos about epilepsy in the Somali language. The final product of this thesis is thus the first TikTok video on epilepsy made in Somali.

Keywords: Epilepsy, TikTok, Finnish Somali community, questionnaire, audiovisual output, culture

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖKUMPPANIN ESITTELY.....	5
2.1 Terkku-hanke	5
2.2 Epilepsialiitto	6
3 EPILEPSIA.....	7
3.1 Diagnoosi	7
3.2 Epilepsian syyt, erimuodot	8
3.3 Epilepsian lääkitys ja hoito	10
4 KULTTUURILLINEN KÄSITYS EPILEPSIASTA SUOMEN SOMALI YHTEISÖSSÄ.....	11
4.1 Suomen somaliyhteisö.....	11
4.2 Yleinen kulttuurillinen käsitys epilepsiasta somaliyhteisössä.....	12
5 KYSELYLOMAKE	14
5.1. Kyselylomake.....	14
6 AUDIOVISUAALINEN TUOTOS.....	17
6.1 Audiovisuaalinen tuotos	17
7 TIKTOK.....	19
7.1 TikTok historia.....	19
7.2 TikTok-sovelluksen käyttö nuorten ja aikuisten keskuudessa	20
8 POHDINTA	22
LÄHTEET.....	24
LIITE 1. Sanasto	25

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme aiheena on epilepsiaa käsittelevä suomi–somali TikTok-video. TikTok-videon tavoitteena on tuoda lisää tietoutta Suomen somaliyhteisöön epilepsiasta. Teemme yhteistyötä Terkku-hankkeen ja Epilepsialiiton kanssa. Tässä opinnäytetyössä käsitellään myös kulttuurillisia sekä uskonnollisia seikkoja, joiden tiedostaminen voi auttaa Suomen somaliyhteisöä ymmärtämään epilepsiaa sairautena paremmin.

Kehitimme audiovisuaalisen tuotoksen laatimamme kyselylomakkeen vastauksien pohjalta. Kyselylomake laadittiin suomen ja somalin kielellä. Jalkauduimme molemmat lähipiirimme somaliyhteisöön ja jaoimme lomakkeet täytettäväksi. Ikäryhmäksi valitsimme 18–70-vuotiaat Suomen somaliyhteisöstä. Kyselylomakkeen vastauksien avulla saimme kuvan siitä, millainen käsitys yhteisön jäsenillä on epilepsiasta kyselyn tekemisen hetkellä.

Opinnäytteemme tuotos on suomi–somali kieliparilla tehty TikTok-video epilepsiasta. Videon Audio materiaali on somalin kielellä ja tärkeimmät termit on tekstityksessä mainittu suomeksi. Videossa ohjaamme, miten toimia epilepsiakohtauksen saaneen henkilön kanssa ja kerromme, että epilepsia on lääketieteellinen sairaus. Olemme keränneet yleistä tietoa epilepsiasta ja keränneet taustatietoa videotamme varten. Suomen kielellä epilepsiasta on useita videoita eri sosiaalisen median alustoilla, mutta somalinkielistä TikTok-videota tästä teemasta ei ole olemassa.

2 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖKUMPPANIN ESITTELY

2.1 Terkku-hanke

Moniheli ry on laaja yhteistyöverkosto, johon kuuluu noin 120 maahanmuuttojärjestöä ympäri Suomen. Moniheli on järjestö, joka tarjoaa tietoa maahanmuuttoon, monikulttuurillisuuteen ja kotoutumiseen liittyvistä asioista. Aihe-alueita, joita Moniheli käsittelee ja kehittää ovat terveys, asuminen, koulutus, osallisuus, työelämä ja työllisyys sekä kulttuurit ja kielet. Verkoston tavoite on kehittää kaikkia näitä edellä mainittuja aiheita erilaisilla hankkeilla ja kampanjoilla. (Moniheli, i.a.-a.)

Terkku-hankkeen tärkein tavoite on kehittää maahanmuuttajien terveyttä terveellisempään suuntaan. Tavoitteisiin lukeutuu myös erilaisten terveysjärjestöjen ja terveysalojen kulttuurisensitiivisyyden huomioon ottaminen maahanmuuttajataustaisten asiakkaisen kanssa. Terkku-hanke haluaa syventää maahanmuuttaja- ja monikulttuurijärjestöjen sekä terveysalojen keskinäistä yhteistyötä. (Moniheli, i.a.-b.)

Terkku-hanke toteuttaa konkreettiset työt yhdessä Moniheli-jäsenjärjestöjen ja Diakonia- ja Laurean ammattikorkeakoulujen kanssa. Asioimistulkki, sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijat kokeilevat erilaisia jalkautuvan terveyden edistämisen menetelmiä jäsenjärjestöjen parissa. Nämä menetelmät luovat mahdollisuuden kohdata kohderyhmiä helpommin ja antavat näkemyksen toimintatapojen toimivuudesta sekä vastaavat jäsenjärjestöjen toiveisiin terveyden edistämisen sisällöistä. (Moniheli, i.a.-b.)

Terkku-hanke sivustolla esitellään erilaisia jalkautuvan työn muotoja ja yhteistyöfoorumia, jolla sosiaali- ja terveysalan sekä monikulttuurisuusjärjestöjen ammattilaiset kohtaavat ja suunnittelevat työskentelyään. Nämä ammattilaiset yhdessä maahanmuuttajien kanssa kehittävät erilaisia työmenetelmiä käyttäen ideoita tarttumattomien sairauksien ennaltaehkäisevään toimintaan maahanmuuttajat kohderyhmänä. (Moniheli, i.a.-b.)

Ohjaajamme ja työelämän yhteistyökumppanimme on Terkku-hankkeen Diakin projektipäällikkö. Opinnäytetyömme tarkoitus on lisätä Suomen somaliyhteisön tietoisuutta epilepsiasta sairautena. Opinnäytetyömme tavoitteena on kehittää somalinkielinen TikTok-video epilepsiaan liittyen.

2.2 Epilepsialiitto

Yhteistyökumppanimme toimii myös Epilepsialiitto, joka on yksi Terkku-hankkeessa toimivista terveysjärjestöistä. Epilepsialiitto on perustettu 1969. Liitto antaa tietoa ja tukea epilepsiaa sairastaville tai heidän omaisilleen. Epilepsialiitto tarjoaa kaikenlaisia palveluja, joihin kuuluu vertaistukea ja ammattitaitosta tietoa niitä tarvitseville. (Epilepsialiitto, i.a.-a.)

Liiton tavoite on muuttaa negatiiviset ennakkoluulot epilepsiaa kohtaan positiiviseksi. Syrjinnän vähentäminen Suomessa epilepsiaa sairastavia kohtaan on epilepsialiiton ensisijaisia tavoitteita. Liiton palvelut ovat kaikkien niitä tarvitsevien saatavissa. Epilepsialiittoon kuuluu 22 paikallista yhdistystä. Nämä yhdistykset luovat yhdessä yhteisön epilepsiaan sairastuneille, heidän omaisilleen ja muille sairaudesta kiinnostuneille. Epilepsialiiton verkkosivuilla tiedotetaan liiton tarjoamista palveluista ja toiminnasta. Sivuilta löytyy paljon tietoa epilepsiasta ja miten toimia kaikenlaisissa elämänvaiheissa. (Epilepsialiitto, i.a.-a.)

Epilepsialiitolla on paljon erilaisia hankkeita helpottamaan epilepsian kanssa elävien arkea. Hankkeita halutaan tuoda esille monikulttuurin omaaville ihmisille kätevämmiin ja helposti. Tässä kohtaa me tarjoamme kieliosaamistamme tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja laadimme suomi-somali TikTok-videon epilepsiasta. Valmis tuotos voidaan käyttää Moniheli ja Epilepsialiiton sivustoilla.

3 EPILEPSIA

Epilepsia on monimuotoinen neurologinen sairausryhmä. Epilepsiaa sairastaa 4–5 prosenttia maailman väestöstä. Suomessa epilepsiaa sairastaa 56000 henkilöä. Epilepsiaa sairastavalla esiintyy epileptisiä kohtauksia. Sairastuneella saattaa ilmetä kognitiivisia, psyykkisiä tai sosiaalisia haasteita. Epilepsia muodostuu oireyhtymästä ja tämän muodostaa epileptisiakohtauksen aikana ilmenneet erityyppiset oireet. Epilepsiassa selvennetään kohtauksen muoto ja tämän jälkeen epilepsiatyyppi. Epilepsiatyyppin selvittyä saadaan määritelmä, minkälainen epilepsia oireyhtymä on kyseessä. Liitännäissairaudet ja epilepsian tausta syy ovat hyvä selvittää tukemaan epilepsia sairauden diagnosoimista. (Käypä hoito -suositus, 2020.)

Epileptisen kohtauksen saanut henkilö ohjataan lisätutkimuksiin heti ensimmäisen kohtauksen esiintyessä. Epileptinen kohtaus näyttää samalta kuin kouristuskohtaus. Kouristuskohtauksen voi saada monestakin syystä. Kohtauksen takana saattaa olla aivojen rakenteiden poikkeavuus ja tämänkaltainen tekijä voi tarvita nopeaa kirurgista hoitoa. Päivystyksessä ei aloiteta epilepsialääkitystä vaan sairauden diagnosoiminen pitää olla huolellisesti laadittu ja hoitomuoto selvä. (Käypä hoito -suositus, 2020.)

Epilepsia sairautena on hyvin monimutkainen ja sen diagnosoimiseen tarvitaan laajaa tutkimusta sekä perehtymistä potilaalla esiintyviin oireisiin. Aikuisilla ja lapsilla on erilaiset määrittelytavat epilepsiaa tutkittaessa. (Käypä hoito -suositus, 2020.)

3.1 Diagnoosi

Epilepsia diagnosoidaan aivosähkökäyrätutkimuksella sekä aivojen kuvantamistutkimuksella. Potilaan kertomus saamistaan kohtauksista ja muiden paikalla

olleiden kertomukset kohtauksista antavat epilepsiadiagnoosille pohjan. Lääkäri tutkii kohtauksien laatua tarkentaakseen, mikä epilepsian oireyhtymätyyppi on kyseessä. Tarkka diagnosoiminen on hyvin tärkeää, jotta sairauden hoitaminen onnistuu mahdollisimman hyvin. (Keränen & Erikson, 2009.)

Tarkkaan diagnosoimiseen pyrittäessä on huomioitava kohtauksien toistuvuus. Lääkäri diagnosoi ja kertoo potilaalle kahden kohtauksen jälkeen potilaan sairastavan epilepsiaa. Epileptinen kohtaus voi myös esiintyä henkilöllä, jolla ei ole epilepsiaa. Kohtauksen taustalla voi olla joku altistava tekijä esim. aivovamma, aivosairaus tai systemaattinen häiriö aivoissa. Tämänkaltaisia oireita ei hoideta epilepsiana, koska oireiden aiheuttaja voidaan hoitaa muulla hoitomuodolla tai se voidaan eliminoida kokonaan. (Käypähoito -suositus, 2020.)

3.2 Epilepsian syyt, erimuodot

Epilepsia on sairaus, joka vaikuttaa noin miljooniin ihmisiin maailmanlaajuisesti. Tästä syystä epilepsian eri tyypit ovatkin erittäin tärkeää tuntea, jotta sairautta voidaan hoitaa tehokkaasti (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Epileptinen kohtaus johtuu aivojen hermosolujen liiallisesta purkaus- toiminnasta. Se ei ole itsenäinen sairaus vaan oire jostakin aivoihin vaikuttavasta sairaudesta tai häiriöstä. Monet eri tekijät aiheuttavat epilepsiaan johtavan aivotoininnan häiriön mutta useimmiten syytä ei tiedetä. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Epilepsiakohtausten ominaisuudet vaihtelevat ja riippuvat siitä, mistä aivoista häiriö ensin alkaa ja kuinka pitkälle se leviää. Tämä aiheuttaa tilapäisiä oireita, kuten tajunnan menetys sekä liike-, aisti- mukaan lukien näkö-, kuulo- ja makuaisti mielialan tai muiden kognitiivisten toimintojen häiriöitä. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Kuka tahansa voi saada yksittäisen epileptisen kohtauksen. Epileptinen kohtaus johtuu aivojen ohimenevästä häiriöstä. Näihin tajuttomuuskouristuskohtauksiin

voi altistaa runsas valvominen, stressi, alkoholin ja muiden päihteidenvieroitusvaihe, erilaisten lääkeaineiden käyttö. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Aina ei kuitenkin yksittäinen kohtaus johda säännölliseen epilepsialääkitykseen. Jos kohtaus kuitenkin johtuu aivosairauksista ja henkilöllä on ollut, toistuvasti epileptisiä kohtauksia lääkitys on silloin tarpeen. (Epilepsialiitto, 2022.)

Taulukko 1. Epilepsian syyt Suomessa. (Duodecim terveyskirjasto, 2022, liite taulukko 1)

Epilepsian syy	Yleisyys sataa potilasta kohden
Kallovamman aiheuttama aivovamma	10
Synnytyksen aikainen aivovaurio	10
Aivoverenkiertohäiriön jälkitila	6
Keskushermoston tulehduksen jälkitila	5
Aivokasvaimet	3
Muut aivosairaudet	5
Tuntematon syy	61

3.3 Epilepsian lääkitys ja hoito

Epilepsiaa hoidetaan lääkkeillä, joiden tarkoitus on estää kouristuskohtausten uusiutumista. Lääkitystä ei aloiteta ihmiselle, joka on saanut kohtauksen vain kerran, sillä yli puolella ihmisistä kohtaus ei uusiudu. Lääkitystä saa vasta, jos on saanut kohtauksen vähintään kaksi kertaa vuodessa. Voi olla mahdollista, että lääkitystä aloitetaan ensimmäisen kohtauksen jälkeen, jos aivojen rakenteessa on kohtauksille altistavia poikkeavia alueita kuten arpia vammojen, leikkausten tai aivo verenkierrohäiriön vuoksi. Epilepsiaa sairastavat seitsemällä kymmenestä kohtaukset pysyvät lääkityksellä poissa kokonaan tai niitä tulee hyvin harvoin. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Epilepsialääkkeet valitaan yksilöllisesti. Useimmiten lääkitys täytyy aloittaa potilaalle hyvin hitaasti, jotta voidaan välttää haittavaikutuksia. Jos yhden lääkkeen käyttäminen ei auta kohtausten poistamiseksi, niin voidaan yhtäaikaisesti käyttää erilaisia lääkkeitä, joilla on erilainen vaikutusmekanismi. Monet epilepsiaa sairastavat potilaat käyttävät monta eri epilepsia lääkettä samaan aikaan, mutta normaalisti ei saisi olla enemmän kuin kolme epilepsia lääkettä käytössä samanaikaisesti. Tämänkaltaisissa tilanteissa on harkittava muita hoitovaihtoehtoja. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Lääkkeiden annostelu on todella tarkkaa. Tämän takia on todella tärkeää kuunnella potilasta ja sen perusteella lisätä lääkeannosta, jos nostovaraa vielä on. Tai jos potilaalla on esiintynyt sivuvaikutuksia lääkkeiden takia häneltä pitää tällöin vähentää lääkeannosta, jos se on kohtaustilanteen vuoksi mahdollista. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

Potilaalta, joka ei ole saanut kohtauksia vuosiin voidaan lopettaa lääkitys kokonaan. Epilepsialääkkeiden käytön lopetus vaatii kärsivällisyyttä, sillä kohtausriski voi kasvaa, mikäli lääkitys lopetetaan nopeasti. Suomessa on mahdollista saada epilepsiakirurgiaa, jos eri lääkekokeilusta huolimatta ei saavuteta kohtauksetonta tilaa. Hoito kuitenkin vaatii laajat tutkimukset ennen leikkauspäätöstä. Vain hyvin harva kuitenkin tarvitsee kirurgiaa. (Duodecim Terveyskirjasto, 2022.)

4 KULTTUURILLINEN KÄSITYS EPILEPSIASTA SUOMEN SOMALI YHTEISÖSSÄ

4.1 Suomen somaliyhteisö

Ensimmäiset somalitaustaiset saapuivat Suomeen 1990-luvun alkupuolella. Tänä päivänä noin puolet somalitaustaisista asuvat pääkaupunkiseudulla. Somalialaisten saapuminen suomeen oli kulttuurishokki suomen kansalle. Suomessa oli meneillään lamakausi ja suuren afrikkalaistaustaisen pakolaisryhmän saapuminen ei ollut helposti hyväksyttävää. Suomessa asuu 20000 somalialaista henkilöä ja kolmas osa on syntynyt suomessa. (Open Society Foundations, 2014, s. 25.)

Somalit Helsingissä teoksen tutkimuksessa on tutkittu suomen somalien identiteettiä. Tutkimuksessa ilmenee suomen somaleiden käsitystä omasta profiilistaan suomessa. Kulttuurilliset, uskonnolliset, ja klaaniin liittyvä tekijät profiloivat monen suomen somalin identiteettiä. Perhesiteet ja uskonto on monelle tärkeimpiä arvoja. Uskonto näkyy päivittäisessä arjen käyttämisessä vahvasti. Uskonto on tapa pitää yllä omaa syntyperäistä kasvatustaan. (Open Society Foundations, 2014, s. 25.)

Uskonto on hyvin vaikuttava tekijä meidän yhteisössämme. Uskonto myös näkyy monen somalialaistaustaisen terveyskasvatuksessa sekä sairauksien hoitotavoissa. Yleisesti katsottuna suomen somaliyhteisö luottaa tänä päivän lääketieteeseen ja lääkäreihin. Hankkeiden ja monen väylän kautta on pyritty levittämään oikeanlaista tietoutta terveydestä, ja tähän samaan pyrimme meidän työllämme.

Erilaisista sairauksista annetaan paljon enemmän tietoutta omalla äidinkielellä. YouTube-sovelluksessa löytyy Epilepsialiiton video, jossa puhutaan somalian kielellä. Video on selkeä ja antaa luotettavaa tietoa epilepsiasta. Monelle kasvatusalalle on palkattu monikielisiä ohjaajia helpottamaan tiedon jakamista somaliyhteisössä.

4.2 Yleinen kulttuurillinen käsitys epilepsiasta somaliyhteisössä

Suomen somaliyhteisössä epilepsia sairautena ei ole hyvin tunnettu. Monet tietävät jonkin verran mitä oireita epileptisen kohtauksen henkilö saa, mutta kohtauksen saaneen ensiapu on monelle tuntematon. Mitä vanhemmilta ihmisiltä kysyi sairaudesta, sitä erilaisempia vastauksia saatiin. Vanhempi ikäluokka viittasi usein ylliluonnolliseen oirehtimiseen ja Koraanin parantavaan voimaan. Nuorempi ikäluokka kertoi tietävänsä sairauden olevan hoidettavissa lääketieteellisesti.

Somaliyhteisössä toteutetun kyselylomakkeen pohjalta nousi usein esille sairautteen liittyvästä häpeästä. Monet kertoivat miten, epilepsia sairastava häpeää sairauttaan ja sukulaiset välttelivät puhumasta sairaudesta. Kysyimme mistä tämä häpeä sairautta kohtaan johtui. Vastauksen oli sairauden tuntemattomuus ja oireilutapa. Epilepsiakohtauksen saanut oirehtii kehollisesti ja tämänkaltaiset oireet liitetään yhteisössämme ylliluonnolliseen ilmiöön.

Epilepsia yhdistetään mielenterveydellisiin sairauksiin yhteisössämme. Potilaana somali -artikkelissa viitataan, että somalikulttuurissa tunnistetaan erilaisten sairauden oireet, mutta he eivät liitä näitä oireita lääketieteellisiin sairauksiin, vaan olettavat paholaisen riivaamaksi oireiluksi kuten Jinni henkiin ja noituuteen sekä pahaan silmään (Mölsä & Tiilikainen, 2007).

Jinni on islamilaisessa uskonnossa esiintyvä henkiolento. Henkiolento voi olla pahantahtoinen tai hyväntahtoinen. Meidän kulttuurissamme uskotaan tämänkaltaisiin henkiolentoihin vahvasti. Epileptiset kohtaukset näyttävät oireiltaan samalta kuin Jinn-henken riivaamalta henkilöltä.

Epileptiset kohtaukset näyttävät oireiltaan samalta kuin Jinn-henken riivaamalta henkilöltä. Vanhempi sukupolvemme uskoo vahvasti uskonnollisiin uskomuksiin vielä nykyaikana. Lääkehoito on vanhemman sukupolven mukaan hyödytön, ja he uskovat Koraanin lukemisen parantavan potilaan sairaudelta. Somalilaisten uskonto on islam ja islamilaisessa kulttuurissa hyvinvoinnilla sekä sairastumisella on pieni eroavaisuus toisistaan. (Salo, 2014.)

Kysyimme somaliyhteisöltä luottavatko lääkäriin vai imaamiin enemmän. Useimmat vastasivat menevänsä lääkärille varmasti, mutta menevät Imaamille keskustelemaan lääkärin antamasta diagnoosista. Imaami on islamilaisten henkinen johtaja ja johtaa moskeijassa rukouksia. Imaami tukee islamilaisia uskontoon liittyvissä asioissa. Olemme todenneet, että vanhoja uskomuksia ja tapoja on vaikea häivyttää lopullisesti pois.

5 KYSELYLOMAKE

5.1. Kyselylomake

Kyselylomakkeen tavoitteena oli saada tämänhetkinen käsitys epilepsiasta somaliyhteisössä. Kyselytutkimuksen tuloksien perusteella pystyimme kehittämään audiovisuaalisen tuotoksen. Tutkimuksen kohderyhmäksi valitsimme 18–70-vuotiaat Suomen somalit. Jaoimme lomakkeet Helsingin somaliyhteisöille, jotka soveltuvat kohderyhmäämme. Kyselylomake selvensi meille, miten voimme valistaa epilepsiaa nuorille ja vanhimille sukupolville ja luoda audiovisuaalisen tuotoksen tukemaan tavoitettamme.

Aloittaessamme kyselylomakkeen työstämistä saimme koottua ohjaajiemme ohjeistuksella kuusi kysymystä epilepsiasta. Laadimme kysymykset alkuperäisesti suomen kielellä ja tämän jälkeen käänsimme kysymykset somaliankielelle. Kohteissa havaitsimme, että somalin kielellä kirjoitettu teksti oli nuoremmalle sukupolvelle hankala ymmärtää. Näille henkilöille jaoimme suomen kielellä kirjoitetun kyselylomakkeen. Kysymysten laadintavaiheessa päätimme toteuttaa kysymykset kyllä ja ei vastauksilla. Tämä helpotti lomakkeeseen vastaamista eikä vienyt vastaajilta paljon aikaa.

Suurin somaliyhteisö asuu Helsingissä ja päätimme keskittää tutkimuksemme Helsingissä asuviin Suomen somaleihin. Opinnäytetyöparini kanssa valitsimme kohdepaikaksi Helsingin islam keskuksen mikä sijaitsee Pasilassa. Helsingin islam keskus on suomen suurin islamilainen yhdyskunta. Keskus toimii uskonnon lisäksi monelle kohtaamispaikkana, siellä tarjotaan yhteiskunnallista ja kulttuurilista toimintaa kattavasti monella eri kielellä, jotta kaikki tuntisivat olonsa tervetulleiksi.

Saimme kymmenen henkilöä vastaamaan kysymyksiin, ja he kaikki olivat eri ikäryhmistä. Kyselylomakkeen vastaukset antoivat meille paremman käsityksen kohderyhmämme epilepsia tietoudesta tänä päivänä.

Toinen kohde paikka oli Myllypuron maahanmuuttajien yhdistys ry. Myllypuron maahanmuuttajien yhdistys toimii Itä-Helsingissä ja monet Itä-Helsingin suomen somalit käyvät paikassa säännöllisesti. Yhdistyksessä on monenlaista toimintaa maahanmuuttajille ei vain somaliankielisille. Meidän kohderyhmämme oli Suomen somaliyhteisö, joten tähdensimme kyselymme heille. Jalkautumisemme aikana herättelimme vapaata keskustelua epilepsiaan liittyen. Keskustelussa nousi esille epileptinen kohtaaminen ja siihen liittyvät pelon tunteet. Kohtauksen saaneen henkilön oiretimistapa yhdistetään pirun riivaaman henkilön oireisiin. Suullinen tiedon anto auttoi meitä valitsemaan sopivan sisällön TikTok- videoomme.

Kyselylomakkeen pohjan valitseminen oli vaikeaa. Halusimme selkeän ja ymmärrettävän lomakkeen. Vertailtuamme monta erilaista valmista pohjaa päädyimme luomaan Wordissa pohjan itsenäisesti. Konkreettisesti käytettyämme kyselylomaketta emme huomanneet puutteita ja epäselvyyksiä. Olimme tyytyväisiä luomaamme kyselomakepohjaan.

KYSELYLOMAKEPOHJA

Su'aalo ku saabsan xanuunka suuxdinta?	Haa	May	Ma garanayo
Maxaad ka taqaana xanuunka suuxdinta?	4	6	0
Ma garanaysaa calaamadaha lagu garto qalalka ama suuxdinta ?	4	6	0
Xanuunka astaanta qalalka markaa aragtid baqdin makugu kicisaa?	5	1	4
Hore ma u aragtay qof helay xanuunka qalalka?	3	7	0
Ma jeclaan lahayd inaad hesho macluumaadka ku saabsan qalalka?	8	0	2
Qof ku dhacay suuxdin ama qalal ma caawin leheed?	5	2	3

Kyselylomake epilepsiasta	Kyllä	Ei	En tiedä
Tiedätkö mikä epilepsia on?	4	6	0
Osaatko tunnistaa epilepsia-kohtauksen oireet?	4	6	0
Herättääkö epilepsia kohtaus sinussa pelkoa?	5	1	4
Oletko nähnyt miltä epilepsia-kohtaus näyttää?	3	7	0
Haluaisitko tietää enemmän epilepsiasta?	8	0	2
Auttaisitko jos näkisit epilepsia-kohtauksen saaneen henkilön?	5	2	3

6 AUDIOVISUAALINEN TUOTOS

6.1 Audiovisuaalinen tuotos

Opinnäytetyömme tarkoitus on luoda audiovisuaalinen tuotos epilepsiasta Suomen somaliyhteisölle. Kyselylomakkeen vastauksien pohjalta saimme koottua aineistoa tuotoksen kehittämiseen. Audiovisuaalisessa tuotoksessa käytimme Suomen Punaisen ristin tuottamaa epilepsiavideota. Videossa näytetään kouristuskohtauksen saanutta henkilöä ja ensiavun toteutustapaa. Kysyimme Suomen Punaisen ristin viestintäpäälliköltä tekijänoikeusluvan ja saimme luvan käyttää kyseistä videota opinnäytetyössämme. Äänitimme tämän videon päälle somalian kielellä tuotettua puhetta. Audion tarkoitus on kertoa, miten toimia kouristuskohtauksen saaneen henkilön ensiavussa. Video havainnollisti tekemäämme Audio tallennetta.

Audiovisuaalisen tuotoksen suunnitteluvaiheessa käytimme materiaalina kyselylomakkeiden pohjalta saatuja vastauksia. Lisäksi päätimme hyödyntää Epilepsialiiton sivustoilta sanastomateriaalia. Tämän avulla saimme myös parannettua lopputuotosta.

Videon laatiminen oli meille molemmille aika pitkä prosessi. Suunnitteluvaiheessa katsoimme useita erilaisia epilepsiasta kertovia videoita YouTubesta. Videot ovat noin 2–3 minuuttia pitkiä. Oman videomme suunnittelussa meidän piti ottaa huomioon valitsemamme sovelluksen eli TikTokin videoiden minimi- ja maksimipituusajat.

YouTubessa olevissa, epilepsiaa käsittelevissä videoissa näytetään selvästi, miltä kouristuskohtaus näyttää ja minkälaista ensiapua kyseinen henkilö tarvitsee kohtauksen aikana. Videoita oli saatavilla monia, mutta päädyimme lopulta valitsemaan Punaisen ristin tuottaman videon, koska pidimme sitä luotettavana.

Videossa pyrimme puhumaan somalin kieltä selkokielellä, sillä somalin kielellä on monta eri murretta, ja kaikki eivät aina ymmärrä toisiaan. Selkokieli on taas

kaikkien yhteinen kielimuoto, jota jokainen somalia äidinkielenään puhuva ymmärtää.

Jotta TikTok-videon kuvaaminen olisi sujuvaa, kirjoitimme aluksi molempien vuorosanat ylös. Tämän jälkeen nauhoitimme äänemme erikseen, jotta me voimme käyttää niihin kohtiin, joissa me näytämme leikatun videoleikkeen. Tässä kohtaa vaimensimme alkuperäisen videon Audion ja laitoimme kyseiseen kohtaan somalin kielellä nauhoitetun Audion. Nauhoittaessa otimme huomioon selkeän äänenkäytön sekä sen, että Audio tallenteen äänenlaatu oli riittävän hyvä ja nauhoitus oli sujuva, lyhyt ja ytimekäs.

Tämän prosessin jälkeen etsimme sopivaa paikkaa kuvata meidän tuotostamme. Halusimme että videon tausta olisi hyvin valoisa, jotta yksityiskohdat näkyisivät tarkasti. Päädyimme kuvaamaan Diakonia ammattikorkeakoulun Amani salissa. Kuvaaminen ja tuotoksen editointi kesti noin kaksi viikkoa, josta tapasimme viisi päivää. Näiden kahden viikon aikana teimme harjoitus kuvauksia sekä opimme repliikit ulkoa ja editoimme yhdessä. Oikea tuotos kuvasimme viimeisellä tapaus- kerralla ja saimme kuvattua yhdellä yrityksellä sillä, olimme hyvin valmistuneita. Kuvaus välineenä käytimme iPhone 13 pro puhelinta.

Tämän jälkeen editoimme videon ja teimme viimeiset muutokset TikTok-videoon, jotta tuotos tulisi valmiiksi. Seuraavassa kappaleessa kerron miksi valitsimme julkaista video TikTok-sovellukseen.

7 TIKTOK

7.1 TikTok historia

TikTok tuotiin Kiinan markkinoille syyskuussa 2016, ensin A.me-nimisenä videonjakosovelluksena. Applikaation nimi muutettiin kolme kuukautta myöhemmin Douyiniksi. Sovelluksen julkaisi kiinalainen ByteDance-yhtiö. Sovellus oli alun perin yksinomaan julkaistu kiinassa. Syyskuussa 2017 Douyin tuotiin kansainvälisille markkinoille ja nimeksi muutettiin Tik-Tok, mutta Kiinassa sovellus vielä tunnetaan nimellä Douyin. (Bennett, 2022, s. 11–14).

TikTok- sovelluksen alkumenestys johtuu ByteDance-yhtiön vuonna 2017 tekemästä fiksusta päätöksestä. Yhtiö osti videon jakosovelluksen, joka oli nimeltään Musical.ly:n miljardilla dollarilla juuri ennen TikTok-sovelluksen viemistä kansainvälisille markkinoille. Elokuun 2018 Musical.ly:n oli täysin integroitu Tik-Tok-sovellukseen. (Bennett, A (2022). S. 12).

TikTok-sovellus on lyhyiden videoiden jakamiseen ja katseluun tarkoitettu palvelu. Tämän sovelluksen suosio on kasvanut hurjaa vauhtia viime vuosina. TikTok kertoi, että sillä oli joulukuun 2018 yli 271 miljoonaa aktiivista käyttäjää, ja joulukuun 2019 määrä oli kasvanut lähes 507 aktiiviseen käyttäjään. Syy latausten hurjaan kasvuun oli pandemia, sillä ihmiset viettivät paljon aikaa kotona. (Bennett, A (2022). S. 12).

TikTokin avulla käyttäjät voivat helposti luoda ja katsella eri tyyliä videoita. Sovelluksessa on kaikenlaista sisältöä laulamista, tanssimista, tarinoiden kertomista tuotteiden arvostelua ja jopa opetusvideoita. Juuri tämä teki sovelluksen meille houkuttelevaksi sillä meidän videomme sisältää opettavaista tietoa. TikTok-Video sisältö näkyy loputtamassa syötteessä ja se täyttää puhelimen koko näytön. Sisältöä voit katsoa vierittämällä näyttöä jatkuvasti ja voit aina päivittää sivua, jotta voit saada uutta katseltavaa. (Bennett, A (2022). S. 8).

Kuka tahansa TikTok-tilin omistava voi luoda erilaisia videoita, jotka sisältävät musiikkia, erikoissuodattimia ja jopa visuaalisia tehosteita. Sovelluksen tavoitteena on luoda videoita, jotka herättävät käyttäjien kiinnostuksen ensimmäisten sekuntien aikana. Kun avaat sovelluksen, näen ensimmäiseksi Sinulle- sivun, joka tunnetaan For-you nimellä. Sinulle-sivu sisältää videoita eri tekijöiltä, joita henkilö ei välttämättä seuraa. TikTok algoritmi mukauttaa sen sinulle aiemman toiminnan ja kiinnostuksen kohteiden perusteella. Näiden tietojen avulla se perustaa sinulle henkilökohtaisen Sinulle-sivun. Tämän takia TikTok-sovellukseen voi myös tulla riippuvaiseksi sillä, jos sinun etusivuusi tulee jatkuvasti sinun kiinnostuksesi kohteeseen luotuja videoita kouruttaa tämä sovellukseen vielä entisestään. (Bennett, A (2022). S. 9).

7.2 TikTok-sovelluksen käyttö nuorten ja aikuisten keskuudessa

Raporttien mukaan noin 41 prosenttia TikTok-sovelluksen käyttäjistä on 16–24-vuotiaita. Nuorempi sukupolvi on epäilemättä muodostanut sovelluksen käyttäjien enemmistönä. Pandemian aikana TikTok-sovellusta aloitti käyttämään aikuisista noin 18 kuukauden aikana 5,5 kertaiseksi. Alussa ihmiset luulivat, että tämä sovellus oli tarkoitettu vain nuoremmille ja että olisi pelkkä tanssisovellus. Myöhemmin tuli ilmi, että se oli kaikenikäisille. Tik-Tokissa jokaisen Sinulle-sivu on henkilökohtainen hänelle eli 13-vuotiaan Sinulle-sivu ei ole samanlainen kuin 30-vuotiaan Sinulle-sivu. Kun aikuiset tiedostivat tämän, he alkoivat käyttää sovellusta enemmän ja myös tuottaa sisältöä. (Bennett, A (2022). S. 17.).

Tutkimukset ovat löytäneet yhä enemmän tilejä, jotka kuuluvat 60-vuotiaille ja sitä vanhemmille käyttäjille, joilla on miljoonia seuraajia. He käyttävät alustaa esitelmäkseen itseään, energiaansa ja eloisuuttaan nämä TikTok-vanhimmat käyttäjät kirjoittavat uudelleen odotuksiaan siitä, kuinka iäkkäiden ihmisten tulisi käyttäytyä sekä sosiaalisessa mediassa että sen ulkopuolella. (Hill, 2022).

Halusimme jakaa meidän epilepsivideomme TikTok-sovellukseen, sillä siellä videot menestyvät helpommin tai tulevat viraaliksi kuin muissa sovelluksissa.

Tämän takia valitsimme meidän tuotoksemme sovellukseksi Tik-Tokin. Tämä sovellus on suosittu kaikkien ikä luokkien keskuudessa. Olemme tietoisia myös siitä, että suomen somali yhteisössä tämä sovellus on myös hyvin suosittu. Toivomme että tämän avulla saamme lisää tietoutta epilepsiasta somali yhteisöihin.

8 POHDINTA

Opinnäytetyömme aihe on työelämälähtöinen ja tehtävänasettelu on tehty yhdessä työelämän kanssa. Yhteistyökumppanina oli Moniheli ja TikTok-video tehtiin Terkku-hankkeessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä Suomen somaliyhteisön oikeanlaista tietoutta epilepsiasta. Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoiteina oli oppia lisää epilepsiasta, audiovisuaalisen tuotoksen tekemisestä ja saada käsitys Suomen somaliyhteisön epilepsiaan liittyvästä tietotasosta ja näkemyksistä. Lisäksi tavoitteena oli oppia toimimaan osana asiantuntijatiimiä.

Pyrimme tavoitteisiimme oivaltavalla ja haastavalla sekä mielekkäällä ja perustellulla toimintatavalla. Tarkastelimme kriittisesti eri vaihtoehtoja levittää tietoa epilepsiasta kohderyhmälle.

Suunnittelua varten jalkauduimme Suomen somaliyhteisön pariin ja esitimme huolellisesti ohjaajien kanssa suunnitellut kysymykset. Kysymyksissä pyrimme yksiselitteisyyteen ja ymmärrettävyyteen. Toteutusvaihe oli haastava. Itse sovelluksen käyttäminen ei tuottanut vaikeuksia ja nautimme videon tekemisestä. Haastavin vaihe liittyi videon käsikirjoituksen tekemiseen. Haastavaa oli myös somalinkielisen Audion ajoittaminen videokuvaan oikea-aikaisesti. Toimiaksemme vastuullisesti ja eettisesti videon sisällön tarkisti myös Terkku-hankkeen terveysalan asiantuntija.

Tavoitteenamme oli oppia parityöskentelystä ja siitä, miten työprosessi etenee, miten suunnitella ajankäyttö ja jakaa työ tarkoituksenmukaisesti ja tasapuolisesti ammattieettisiä periaatteita soveltaen. Opinnäytetyön ohella keräsimme sanastoa epilepsia aiheista terminologiaa. Tämä terminologia on hyödyllinen asioimistulkeille terveysalan tulkkauksissa.

Teimme suomi–somali TikTok-videon epilepsiasta. Videossa käytiin läpi epilepsia kohtauksen saaneen henkilön ensiapua. Puhuimme videossa somalin kielellä

mutta tekstitimme suomen kielellä puheemme. TikTok- video oli meidän opinnäytetyömme lopputuotos.

Kokonaisuudessa olemme tyytyväisiä tuotokseemme. Idean alkuvaiheessa jännitimme videon tekemistä, koska somalin kielistä TikTok-videota ei ole aikaisemmin tehty epilepsiasta. Tämä lisäsi meille paineita ja alkuun pääseminen oli vaikeaa. Halusimme videon ajavan tavoitettamme ja olisi helposti ymmärrettävä somali-suomi yhteisössä. Videoon olimme tyytyväisiä ja mielestämme tavoitteemme tuli selkeästi esille.

LÄHTEET

Bennett, A (2022). S. 11–14 TikTok aikuisille: *vinkkejä kotiin, opetukseen, työhön ja harrasteisiin.*)

Duodecim Terveyskirjasto. *Epilepsia aikuisella, epilepsian hoito.* (3.9.2022).
<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00012>

Duodecim Käypähoito. *Epilepsioiden diagnostiikka.* (27.02.2020).
<https://www.kaypahoito.fi/hoi50072#s5>

Epilepsialiitto, (i.a.-b.). *Epilepsia-kohtaus.* Saatavilla 4.11.2022. <https://www.epilepsia.fi/tietoa-epilepsiasta/>

Epilepsialiitto, (i.a.-a.) Saatavilla 4.11.2022. <https://www.epilepsia.fi/>

Keränen, T., & Erikson, K. (2009). *Tarkka diagnoosi on epilepsian hoidon perusta.* <https://www.duodecimlehti.fi/duo98438>

Hill, A. (18.5.2022). *Older people using TikTok to defy ageist stereotypes, research finds.* The Guardian. <https://www.theguardian.com/technology/2022/may/18/older-people-using-tiktok-to-defy-ageist-stereotypes-research-finds>

Kotimaisten kielten keskus. (i.a). *Somalin kieli. Suomi–somali-sanakirja.* 28.1.2021. <https://kaino.kotus.fi/somali/>

Mölsä. M., & Tiilikainen. M, (2007). *Potilaana somali - Auttaako kulttuurinen tieto lääkärin työssä? Aikakausi kirja Duodecim Numero 4.*
<https://www.duodecimlehti.fi/duo96299>

Moniheli. (i.a.-a). Saatavilla 4.11.2022. <https://moniheli.fi/>

Moniheli. (i.a.-b). *Terkkü-hanke.* Saatavilla 4.11.2022. <https://moniheli.fi/terkkü/>

Open Society Foundation. (2014). Teoksessa *Somalit Helsingissä.*

<file:///C:/Users/sahra/Downloads/somalis-helsinki-fin-20140623.pdf>

Salo, J. (2014) *Somalialaistaustaisen maahanmuuttajien käsityksiä terveydestä ja terveellisestä ruokavaliosta.*
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/43693/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201406132012.pdf>

Suomen Punainen Risti. (12.6.2019). *Kouristuskohtaus.* [Video]. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=uyGdOMsbGho>

LIITE 1. Sanasto

Suomi	Somali
Aivovaurio	Dhaawac maskaxeed
Aivokasvain	Buromaskaxeed/Kansar maskaxeed
Aivosairaudet	Xanuunmaskaxeed
Aivoverenkiertohäiriö	Wareega dhiiga ee maskaxda
Aivosähkökäyrä	Mashiinka maskaxda
Aivovamma	Dhaawac maskaxeed
Diagnoosi	Cudur aqoonsi
Epilepsia	Suuxdin/ Qalal
Esiintyvyys	Dhacdo
Ensiapu	Gargaarka koobaad
Erimuodot	Qaab duwan
Hoito	Daryeel/ Daaweyn
Hoitomuoto	habka daaweynta
Haittavaikutus	Saameyn xun
Kohtaus	Xanuun ku soo bood ah
Kirurgia	Qalliin
Kouristuskohtaus	Suuxdin
Lääkeannos	Qiyaasta daawada
Lääkitys	Daaweyn
Lääkesuositus	Saameyn kale
Oire	Astaan cudur
Syy	Sabab
Tutkimus	Baaris
Tajuttomuus	Miyirla´

LIITE 2. TikTok-video

https://diak-my.sharepoint.com/:v:/g/personal/c1901505_student_diak_fi/ES4o0MrP3AZMjr76WBFbgpQBw53YovY-fBijzN-PYrJq3HA?e=tKm8ss